

**ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛІЦЕЙ
З ПОСИЛЕНОЮ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ**

НАКАЗ

18.02.2020р.

м. Кременчук

№ _____

Про організацію цивільного захисту в Кременчуцькому ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради в 2019-2020 навчальному році

Відповідно до вимог ст.20 Кодексу цивільного захисту України, на виконання наказу начальника ліцею від 14.02.2020р. №25 «Про затвердження Плану основних заходів цивільного захисту Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради на 2020 рік», з метою своєчасного та якісного виконання заходів у сфері цивільного захисту, підтримання готовності та вдосконалення підготовки органів управління і сил цивільного захисту Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради

НАКАЗУЮ:

1. Керівником цивільного захисту ліцею призначити Марченка Валерія Віталійовича.
2. Призначити заступником начальника цивільного захисту ліцею Палагату Олександра Георгійовича - заступника начальника ліцею з навчально-виховної роботи, який здійснює безпосереднє керівництво та контроль за виконанням завдань цивільного захисту, діями органів управління та сил цивільного захисту під час виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та порядку дій працівників у разі евакуації.
3. Для організації заходів цивільного захисту призначити особою з питань цивільного захисту та техногенної безпеки ліцею Метеля Володимира Олексійовича – помічника начальника ліцею з режиму.
4. Основний пункт управління при виникненні надзвичайних ситуацій створити в кабінеті заступника начальника ліцею з навчально-виховної роботи. Пункт управління для навчань (тренувань) призначаю в приміщенні світлиці ліцею.
5. Підготовку працівників з питань цивільного захисту проводити в групах за програмою загальної підготовки, а об'єктових формувань ЦЗ – за спеціальною програмою. Навчання ліцеїстів з питань цивільного захисту проводити за навчальною програмою предмету «Захист Вітчизни».

6. Для проведення навчальних занять призначити керівників занять у групах:

Група №1 (адміністрація, навчально-виховний підрозділ, бухгалтерія).

Керівник – Палагута Олександр Георгійович – заступник начальника ліцею з навчально-виховної роботи. Місце проведення – світлиця, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00.

Група №2 – (господарчо-обслуговуючий підрозділ).

Керівник – Алексеєнко Володимир Володимирович – помічник начальника ліцею з господарської діяльності. Місце проведення – навчальний клас 1-ої роти, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00.

Група №3 – працівники, що входять до складу об'єктових формувань цивільного захисту (до моменту проходження навчання керівниками формувань ЦЗ об'єкту).

Керівник – Метель Володимир Олексійович – помічник начальника ліцею з режиму. Місце проведення – навчальний клас 2-ої роти, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00 (до моменту проходження навчання на курсах цивільного захисту керівниками формувань ЦЗ об'єкту).

7. Утворити комісію з питань надзвичайних ситуацій у складі:

Голова комісії: Марченко Валерій Віталійович – начальник ліцею;

Перший заступник голови комісії – Палагута Олександр Георгійович – заступник начальника ліцею з навчально-виховної роботи;

Заступник голови комісії – Карпович Леся Олексіївна – головний бухгалтер;

Члени комісії:

- Алексеєнко Володимир Володимирович, помічник начальника ліцею з господарської роботи;

- Кондратенко Олександр Ігорович, методист з фізичної культури;

- Метель Володимир Олексійович, помічник начальника ліцею з режиму, секретар комісії;

- Ляш Лариса Вікторівна, сестра медична.

8. Утворити комісію з питань евакуації у складі:

Голова комісії – Кулик Лариса Анатоліївна, заступник начальника ліцею з навчальної роботи;

Заступник голови комісії – Станіченко Оксана Федорівна, заступник начальника ліцею з виховної роботи;

Члени комісії:

- Васильєва Ірина Олександрівна, практичний психолог;

- Росенко Марина Леонідівна, бухгалтер;

- Марченко Сергій Віталійович, старший вихователь (командир роти - старший офіцер-вихователь) 1-ої роти);

- Савченко Віктор Іванович, старший вихователь (командир роти - старший офіцер-вихователь) 2-ої роти);

- Чирва Тетяна Василівна, шеф-кухар;

- Батрак Юлія Олексіївна, комірник;

- Бабіна Руслана Андріївна, секретар.

9. Створити об'єктові формування цивільного захисту в ліцеї:

9.1. Пост радіаційного і хімічного спостереження у складі 3-х осіб:

Начальник поста - Осипюк Віктор Михайлович, вихователь (командир взводу – офіцер-вихователь) 1-ої роти;

Спостерігачі: Серебряков Олексій Анатолійович, вихователь (командир взводу – офіцер-вихователь) 2-ої роти;

Шевела Валерій Іванович, сторож.

9.2. Пункт видачі засобів індивідуального захисту у складі 3-х осіб:

Начальник пункту - Шелейко Віктор Миколайович, каштелян;

Члени пункту: Матвійчук Тетяна Миколаївна, бухгалтер;
Овчаренко Сергій Михайлович, сторож.

9.3. Відділення пожежогасіння у складі 3-х осіб:

Командир відділення - Шаповал Олексій Григорович, вихователь (командир взводу – офіцер-вихователь) 1-ої роти;

Члени відділення: Корнаєв Олег Жоржович, водій автотранспортних засобів;
Омельченко Олександр Васильович, робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків.

9.4. Санітарний пост у складі 3-х осіб:

Командир поста - Ляш Лариса Вікторівна, сестра медична;

Сандружинники: Сидоренко Олег Юрійович, вихователь (командир взводу – офіцер-вихователь) 2-ої роти;

Батрак Юлія Олексіївна, комірник.

10. Відповідальною особою за матеріально-технічне забезпечення заходів цивільного захисту ліцею призначити помічника начальника ліцею з господарської роботи Алексеєнка В.В.

11. Затвердити План реагування на надзвичайні ситуації Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради (додається).

12. Затвердити План-календар дій керівництва цивільного захисту, працівників Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради (додається).

13. Затвердити Програму спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради до дій у надзвичайних ситуаціях.

14. Затвердити Програму загальної підготовки працівників Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради до дій у надзвичайних ситуаціях (додається).

15. Призначеним посадовим особам з цивільного захисту підготувати необхідну документацію та забезпечити заходи щодо:

- запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і вжиття заходів щодо зменшення збитків у разі їх виникнення;

- оповіщення учасників освітнього процесу про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і постійне інформування про обстановку в зоні надзвичайної ситуації;

- захисту учасників освітнього процесу від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

- підготовки керівного та командно-начальницького складу цивільного захисту, особового складу формувань цивільного захисту, учасників освітнього процесу користуванню засобами радіаційного та хімічного захисту та діям у разі виникнення надзвичайної ситуації.

16. Наказ начальника ліцею від 04.10.2019р. №175 «Про організацію цивільного захисту в Кременчуцькому ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради в 2019-2020 році», вважати таким, що втратив чинність.

17. Секретарю Бабіній Р.А. наказ довести до заступників начальника ліцею, керівників структурних підрозділів і працівників, зазначених в наказі.

18. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Начальник ліцею –
керівник цивільного захисту

В.В.Марченко

З наказом ознайомлені:

_____ О.Г.Палагута
_____ Л.А. Кулик
_____ Л.О.Карпович
_____ В.О. Метель
_____ В.В. Алексеєнко
_____ І.О.Васильєва
_____ О.І.Кондратенко
_____ С.В.Марченко
_____ В.І.Савченко
_____ О.Ю.Сидоренко
_____ О.А.Серебряков
_____ О.Г.Шаповал
_____ В.М.Осипюк
_____ Л.В.Ляш
_____ М.Л.Росенко
_____ Т.М.Матвійчук
_____ Т.В.Чирва
_____ Ю.О.Батрак
_____ Р.А.Бабіна
_____ В.І.Шевела
_____ В.М.Шелейко
_____ О.Ж.Корнаєв
_____ С.М.Овчаренко
_____ О.В.Омельченко

ПРОГРАМА
загальної підготовки працівників Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради до дій у надзвичайних ситуаціях

I. Загальні положення

1.1. Програма загальної підготовки працівників Кременчуцького ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Полтавської обласної ради (далі – ліцей) до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

1.2. В процесі вивчення Програми рекомендується:

- ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту в ліцеї;
- вивчення основних способів захисту працівників від вражаючих факторів надзвичайних ситуацій (НС) з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу і виробничої діяльності;
- ознайомлення з інформацією, що міститься в Плані реагування (Інструкції) на НС про дії в умовах загрози і/або виникнення НС;
- набуття практичних вмінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;
- оволодіння навичками з надання домедичної допомоги потерпілим.

II. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується знати:

- основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування ліцею;
- основні принципи функціонування об'єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;
- засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;
- обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на НС;
- способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;
- побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;
- заходи щодо сприяння проведенню в ліцеї аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.2. У результаті проходження навчання за Програмою рекомендується вміти:

- запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення НС;
- чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС;
- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;
- сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;
- дотримуватися режимів радіаційного захисту;
- надавати першу допомогу потерпілим у НС.

2.3. За підсумками навчання за Програмою рекомендується формування психологічної готовності до адекватних дій в умовах стресового впливу уражаючих чинників НС.

III. Розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об'єктові тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС	1	5	—
Надання першої допомоги потерпілим	1	1	—
Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації	1	2	—
Перевірка знань	1	—	—
Усього	4	8	—
Практична складова			
Протипожежні тренування	—	—	2
Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	—	—	до 8
Усього	—	—	до 10
Разом	4	8	до 10

IV. Тематика та зміст тем за розділами програми

4.1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС.

4.1. Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.

4.2. Надання першої допомоги потерпілим.

4.2.1. Тема 1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

4.3. Організація заходів цивільного захисту в ліцеї.

4.3.1. Тема 1. Забезпечення виконання в ліцеї завдань з цивільного захисту

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом ліцею. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани.

Відомості щодо об'єктових формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування ліцею. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

Перевірка знань працівників з питань цивільного захисту (1 год.)

V. Зміст практичних форм навчання за Програмою

5.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання першої допомоги потерпілим.

5.2. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагождені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС в ліцеї в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь та навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливих НС та дій у разі виникнення НС, насамперед дій за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання першої допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

5.3. Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту в ліцеї в умовах, максимально наближених до НС.

Спеціальні об'єктові тренування проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та особою з питань цивільного захисту ліцею разом працівниками ліцею дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами (Інструкцією) реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єкті цивільного захисту, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Рекомендації щодо перевірки засвоєння змісту Програми

6.1. Перевірку засвоєння змісту Програми рекомендується проводити комісійно із залученням особи відповідальної з питань цивільного захисту ліцею.

6.2. Перевірку знань за змістом Програми рекомендується проводити шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

7.1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база ліцею.

7.2. У складі навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники якого визначаються начальником ліцею з урахуванням особливостей їх виробничої діяльності та кількості працівників, доцільно передбачати протигази фільтруючий, респіратор, побутовий дозиметричний прилад, вогнегасники, індивідуальну аптечку, навчальні стенди та схеми.

VIII. Керівництво, місце та дата проведення навчальних занять

8.1. Для проведення навчальних занять призначаються керівники занять у групах:

Група №1 (адміністрація, навчально-виховний підрозділ, бухгалтерія).

Керівник – Палагута Олександр Георгійович – заступник начальника ліцею з навчально-виховної роботи. Місце проведення – світлиця, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00.

Група №2 – (господарчо-обслуговуючий підрозділ).

Керівник – Алексєєнко Володимир Володимирович – помічник начальника ліцею з господарської діяльності. Місце проведення – навчальний клас 1-ої роти, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00.

Група №3 – працівники, що входять до складу об'єктових формувань цивільного захисту (до моменту проходження навчання керівниками формувань ЦЗ об'єкту).

Керівник – Метель Володимир Олексійович – помічник начальника ліцею з режиму. Місце проведення – навчальний клас 2-ої роти, щопонеділка другого тижня місяця з 9.00 до 10.00 (до моменту проходження навчання на курсах цивільного захисту керівниками формувань ЦЗ об'єкту).

Особа з питань цивільного захисту
та техногенної безпеки

В.О.Метель

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**Кременчуцький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою
Полтавської обласної ради**

ПРОГРАМА

спеціальної підготовки працівників, які входять до складу
формувань цивільного захисту Кременчуцького ліцею
з посиленою військово-фізичною підготовкою
Полтавської обласної ради

м.Кременчук, 2020р.

**Кременчуцький ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою
Полтавської обласної ради**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Начальник ліцею _____ В.В.Марченко
наказ № ___ від 18.02.2020р.

ПРОГРАМА

спеціальної підготовки працівників, що входять до складу
формувань цивільного захисту ліцею до дій у надзвичайних ситуаціях

I. Загальні положення

1. Програма спеціальної підготовки працівників, що входять до складу об'єктових формувань цивільного захисту до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. N 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях» з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

2. В процесі вивчення Програми рекомендується:

- ознайомлення працівників з обов'язками;
- ознайомлення з навичками користування та матеріальною частиною техніки, приладів і табельного майна;
- ознайомлення з засобами захисту;
- вивчення порядку приведення формувань цивільного захисту ліцею у готовність до дій за призначенням;
- набуття практичних навичок у проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт.

3. Навчання за програмами спеціальної підготовки проводиться за трирічним об'єктовим періодом підготовки.

4. Відповідальним за підготовку об'єктових формувань цивільного захисту є керівник цивільного захисту ліцею.

5. Безпосередніми організаторами навчання за програмою спеціальної підготовки формувань цивільного захисту ліцею є керівники цих формувань.

6. Керівники об'єктових формувань цивільного захисту повинні пройти функціональне навчання за відповідними програмами у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Полтавської області.

Навчання здійснюється у перший рік призначення на посаду і надалі – не рідше одного разу на 3 роки.

7. Для підвищення рівня підготовки працівників, що входять до формувань ЦЗ ліцею проводиться трирічний період об'єктової підготовки з цивільного захисту.

У **перший** рік проводяться роздільні об'єктові тренування формувань цивільного захисту з метою набуття працівниками, які входять до їх складу, навичок виконання спеціальних робіт і заходів за умов надзвичайних ситуацій, пожеж, формування їх здатності до колективних дій, а також перевірки в цілому готовності формувань цивільного захисту, добровільної пожежної команди до дій за призначенням. Тренування проводяться керівниками формувань цивільного захисту.

8. У **другий** рік проводяться спільні об'єктові тренування формувань цивільного захисту (одночасно з усіма працівниками, які входять до складу декількох формувань цивільного захисту) з метою досягнення злагодженості у діях з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Керівником спільного тренування призначається особа, на яку у разі надзвичайних ситуацій покладаються

функції керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Функції штабу керівництва спільним тренуванням покладаються на призначений ним штаб з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

9. У **третій** рік проводяться комплексні об'єктові тренування з метою комплексного відпрацювання їх учасниками алгоритмів дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації.

Тренування проводяться після того, як працівники оволодіють у повному обсязі теоретичним матеріалом відповідних програм підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

10. Об'єктові формування цивільного захисту є підготовленими, якщо не менше ніж 80 % працівників, що входять до складу цих формувань засвоїли тематику Програми і оволоділи знаннями, набули умінь та навичок.

11. Навчання працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту за Програмою проводиться щорічно та включає спеціальну та практичну підготовку (підготовка і проведення спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту).

12. Спеціальна підготовка проводиться у робочий час.

13. Для проведення занять створюються навчальні групи. Рекомендована чисельність слухачів у навчальній групі становить 15-20 осіб. Навчальні групи комплектуються, як правило, з осіб однієї категорії. Керівником навчальної групи є керівник відповідного формування цивільного захисту.

14. Підготовка формувань цивільного захисту ліцею завершується проведенням спільних об'єктових тренувань формувань цивільного захисту і участі у проведенні комплексних об'єктових тренувань .

15. У ході занять та спеціальних об'єктових тренувань з працівниками, що входять до складу формувань цивільного захисту ліцею відпрацьовуються нормативи зі спеціальної підготовки.

16. За результатами занять, здачі нормативів, спеціальних об'єктових тренувань з питань цивільного захисту кожному працівнику, що входить до складу формування цивільного захисту ліцею виставляється підсумкова оцінка за рік.

II. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою

1. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні **ЗНАТИ**:

- функціональні обов'язки працівників формування цивільного захисту;
- організаційно-штатну структуру формування цивільного захисту, оснащення його приладами і майном;
- завдання, можливості і порядок роботи формування цивільного захисту у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;
- види надзвичайних ситуацій, характерних для міста (району) та ліцею;
- виробничі та технологічні особливості свого об'єкта;
- можливі фактори ураження надзвичайних ситуацій техногенного, природного, воєнного характеру та терористичних проявів;
- порядок дій за попереджувальним сигналом «Увага всім!»;
- порядок приведення формування цивільного захисту у готовність до виконання завдань за призначенням;
- організацію управління формуванням цивільного захисту в умовах надзвичайних ситуацій;
- характер можливих рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків стихійних лих, аварій, катастроф та терористичного акту;
- правила використання і зберігання штатних технічних засобів, засобів індивідуального захисту;
- штатні засоби зв'язку;
- порядок проведення часткової, повної санітарної обробки, способи знезараження території, споруд, техніки, одягу, продовольства;
- правила безпеки при веденні аварійно-рятувальних робіт в зонах надзвичайних ситуацій, радіаційного, хімічного забруднення та біологічного зараження.

2. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні **ВМІТИ**:

- користуватися засобами індивідуального та колективного захисту;

- користуватися штатними засобами зв'язку;
- надавати домедичну допомогу постраждалим при невідкладних станах;
- аналізувати та узагальнювати інформацію про обстановку, робити правильні висновки та впевнено діяти при виконанні формуванням завдань за призначенням;
- застосовувати штатні прилади і табельне майно для ведення аварійно-рятувальних робіт в зонах надзвичайних ситуацій, радіаційного, хімічного забруднення та біологічного зараження;
- користуватись засобами гасіння пожеж;
- проводити рятувальні та інші невідкладні роботи;
- вести пошук та вилучення уражених із зруйнованих будівель та споруд, палаючих, загазованих, затоплених і задимлених приміщень;
- надавати домедичну допомогу постраждалим та забезпечити евакуацію їх у лікувально-профілактичні заклади за межами осередку ураження;
- проводити санітарну обробку людей, ветеринарну обробку тварин, дезактивацію, дезінфекцію та дегазацію техніки, засобів захисту та одягу, знезараження територій та споруд, продовольства, води, продовольчої сировини та фуражу;
- прокладати колонні шляхи та влаштовувати проходи у завалах і зонах зараження;
- усувати пошкодження у мережах та системах енергетичних, водопровідних, каналізаційних, теплових і виробничих комунікаціях з метою створення умов для проведення рятувальних робіт;
- запобігати подальшому руйнуванню і втратах, які викликані вторинними наслідками НС;
- організовувати першочергові роботи щодо відновлення окремих споруд і санітарне очищення та знезараження територій, створювати мінімально необхідні умови для життєзабезпечення працівників, які залучаються до проведення робіт щодо ліквідації наслідків НС;
- ремонтувати і відновлювати пошкоджені та зруйновані лінії зв'язку і комунально-енергетичні мережі з метою забезпечення рятувальних робіт.

3. За підсумками навчання за Програмою рекомендується формування психологічної підготовки до адекватних дій в умовах стресового впливу вражаючих чинників надзвичайних ситуацій.

III. Навчально-тематичний план щорічної спеціальної підготовки

№ теми	Назва теми	Кількість годин та вид заняття		
		Всього	Курсове навчання	Індивідуальне навчання
1	2	3	4	5
Спеціальна підготовка				
Спільні теми (для всіх формувань цивільного захисту)				
1.1	Застосування засобів індивідуального захисту	1	1 тренінг	-
1.2	Надання само- та взаємодопомоги при травмах та ураженнях. Домедична допомога постраждалим у невідкладних станах.	1	1 тренінг	
Роздільні теми				
Ланка пожежогасіння				

2.1	Призначення, організаційна структура, оснащення ланки пожежогасіння. План приведення формування ЦЗ у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.	3	2 групове заняття	1 самостійна робота
2.2	Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння і порядок їх застосування. Способи та прийоми гасіння пожеж. Організація розгортання ланки пожежогасіння для вирішення завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту	4	4 групове заняття	-
2.3	Дії ланки пожежогасіння під час проведення пожежно-рятувальних робіт. Заходи безпеки при виконанні завдань.	6	6 групове заняття	-
Санітарний пост				
2.4	Призначення, організаційна структура, оснащення санітарного поста. План формування ЦЗ у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.	3	2 групове заняття	1 самостійна робота
2.5	Надання медичної допомоги постраждалим у зонах надзвичайних ситуацій та в умовах терористичного акту	2	2 групове заняття	-
2.6	Організація розгортання санітарного поста для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту.	4	3 групове заняття	1 самостійна робота
2.7	Дії санітарного поста в умовах надзвичайної ситуації та терористичного акту. Особливості дій в умовах радіаційного, хімічного зараження та біологічного зараження. Заходи безпеки при виконанні завдань	4	3 групове заняття	1 самостійна робота
Пост радіаційного і хімічного спостереження				
2.8	Призначення, організаційна структура, оснащення поста радіаційного і хімічного спостереження. План приведення поста радіаційного і хімічного спостереження у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.	3	2 групове заняття	1 самостійна робота
2.9	Застосування приладів радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю.	2	2 групове заняття	-
2.10	Організація розгортання поста радіаційного і хімічного спостереження для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних	6	5 групове заняття	1 самостійна робота

	ситуаціях та терористичного акту.			
2.11	Порядок роботи поста радіаційного і хімічного спостереження в умовах можливого виникнення (виникнення) надзвичайних, аварійних ситуацій і терористичного акту. Ведення документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.	2	2 групове заняття	-
Пункт видачі засобів індивідуального захисту				
2.12	Призначення, організаційна структура, оснащення пункту видачі засобів індивідуального захисту. План приведення пункту видачі засобів індивідуального захисту у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.	4	3 групове заняття	1 самостійна робота
2.13	Організація розгортання пункту видачі засобів індивідуального захисту для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту	4	3 групове заняття	1 самостійна робота
2.14	Організація роботи пункту видачі засобів індивідуального захисту в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту. Ведення облікової документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.	5	4 групове заняття	1 самостійна робота

Теоретична підготовка

№ з/п	Теоретична підготовка	Кількість годин			Всього за три роки
		1-й рік об'єктової підготовки	2-й рік об'єктової підготовки	3-й рік об'єктової підготовки	
1	Спільні теми	2	2	2	6
2	Роздільні теми	13	13	13	39
Всього		15	15	15	45

Практична підготовка

№ з/п	Заходи практичної підготовки	Кількість годин			Всього за три роки
		1-й рік об'єктової підготовки	2-й рік об'єктової підготовки	3-й рік об'єктової підготовки	
1	Протипожежне тренування	2	2	2	6

2	Роздільне об'єктове тренування формувань цивільного захисту ліцею	8	-	-	8
3	Спільне об'єктове тренування формувань цивільного захисту ліцею	-	8	-	8
4	Комплексне об'єктовне тренування	-	-	8	8
Всього		10	10	10	30
Взагалі за 3 роки навчання за Програмою:		25	25	25	75

IV. Основний зміст тем програми спеціальна підготовка

Тема 1.1. Застосування засобів індивідуального захисту.

Підготовка та видача засобів індивідуального захисту. Визначення розмірів, підбір і перевірка засобів індивідуального захисту органів дихання. Одягання табельних засобів індивідуального захисту органів дихання. Найпростіші та підручні засоби захисту органів дихання. Визначення розмірів і підбір ізолюючого та фільтруючого захисного одягу (протихімічних захисних костюмів). Одягання протихімічних захисних костюмів. Пристосування звичайного одягу для захисту від радіоактивних, небезпечних хімічних та отруйних речовин. Знімання хімічно та радіаційно забруднених засобів захисту. Проведення за допомогою табельних і підручних засобів часткової дезактивації та часткової дегазації. Проведення часткової санітарної обробки.

Тема 1.2. Надання само- та взаємодопомоги при травмах та ураженнях.

Домедична допомога постраждалим у невідкладних станах.

Завдання і принципи надання домедичної допомоги. Види домедичної допомоги: серцево-легенева реанімація, накладання пов'язки на рану, зупинка кровотечі, іммобілізація місць перелому, допомога при ураженні радіоактивними, небезпечними хімічними речовинами, отруєнні, опіках, обмороженні, транспортування постраждалих. Прийоми і способи їх здійснення. Табельні та підручні засоби надання домедичної допомоги.

Тема 2.1. Призначення, організаційна структура, оснащення ланки пожежогасіння. План приведення формування ЦЗ у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.

Законодавчі та нормативно-правові акти та вимоги щодо призначення, діяльності та задач ланки пожежогасіння. Організаційна структура ланки пожежогасіння. Поняття про готовність формування ЦЗ у готовність до дій за призначенням. План приведення ланки пожежогасіння у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки працівників ланки пожежогасіння.

Тема 2.2. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння і порядок їх застосування. Способи та прийоми гасіння пожеж.

Організація розгортання ланки пожежогасіння для вирішення завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту. Засоби і вогнегасні речовини, які застосовуються для гасіння пожеж (піни, порошки, вуглекислий газ, бром-етиллові сполуки, інертні гази, пар, пісок). Їх коротка характеристика. Технічні засоби пожежогасіння та їх коротка характеристика (пожежні автоцистерни, мотопомпи, пожежні насосні станції). Первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники, внутрішні пожежні крани, пожежний інвентар). Техніка народного господарства, яка використовується для гасіння пожеж. Поняття про локалізацію пожежі.

Способи гасіння пожеж у житлових будинках. Особливості гасіння пожеж у виробничих приміщеннях. Прийоми та способи гасіння лісових та торф'яних пожеж. Заходи безпеки. Дії керівника ланки пожежогасіння з отриманням завдання: з'ясування завдання, оцінка обстановки, розрахунок часу, прийняття рішення, постановка завдань працівникам Формування ЦЗ . Висування до ділянки (об'єкту) робіт.

Тема 2.3. Дії ланки пожежогасіння під час пожежно-рятувальних робіт. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Дії та основні завдання ланки пожежогасіння під час проведення пожежно-рятувальних робіт. Організація пожежної розвідки. Визначення маршрутів і порядку висунення до ділянок (об'єктів) робіт, рубежів (ділянок, об'єктів) локалізації і гасіння пожеж. Розгортання пожежної техніки, підготовка і використання первинних засобів пожежогасіння. Рятування людей із осередків пожеж. Управління ланкою пожежогасіння у ході проведення пожежно-рятувальних робіт. Організація і підтримка взаємодії з іншими об'єктовими формуваннями цивільного захисту. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Тема 2.4. Призначення, організаційна структура, оснащення санітарного поста. План приведення санітарного поста у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.

Законодавчі та нормативно-правові акти та вимоги щодо призначення та задачі санітарного поста Організаційна структура формування ЦЗ . Поняття про готовність формування ЦЗ. План приведення формування ЦЗ у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки працівників санітарного поста.

Тема 2.5. Надання медичної допомоги постраждалим у зонах надзвичайних ситуацій та в умовах терористичного акту.

Засоби медичного захисту. Порядок їх застосування. Табельні та підручні засоби надання першої домедичної допомоги. Особливості надання домедичної допомоги постраждалому. Заходи домедичного захисту населення у зонах надзвичайних ситуацій. Медичне сортування. Медична евакуація. Медична деконтамінація.

Тема 2.6. Організація розгортання санітарного поста для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту.

Приведення санітарного поста у готовність до дій за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту. Дії керівника санітарного поста з отриманням завдання: з'ясування завдання, оцінка обстановки, розрахунок часу, прийняття рішення, постановка завдань працівникам санітарного поста.

Тема 2.7. Дії санітарного поста. Особливості дій в умовах радіаційного, хімічного зараження та біологічного зараження. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Дії та основні завдання санітарного поста в умовах надзвичайної ситуації та терористичного акту. Надання медичної допомоги постраждалим в умовах радіаційного, хімічного забруднення та біологічного зараження місцевості.

Тема 2.8. Призначення, організаційна структура, оснащення поста радіаційного і хімічного спостереження. План приведення поста радіаційного і хімічного спостереження у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.

Законодавчі та нормативно-правові акти та вимоги щодо призначення та задач поста радіаційного і хімічного спостереження. Поняття про готовність формування цивільного захисту. План приведення поста радіаційного і хімічного спостереження у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки працівників поста радіаційного і хімічного спостереження.

Тема 2.9. Організація розгортання поста радіаційного і хімічного спостереження для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту.

Приведення поста радіаційного і хімічного спостереження для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту.

Дії керівника поста радіаційного і хімічного спостереження з отриманням завдання: з'ясування завдання, оцінка обстановки, розрахунок часу, прийняття рішення, постановка завдань працівникам формування цивільного захисту. Висування до осередку ураження.

Тема 2.10 Порядок роботи поста радіаційного і хімічного спостереження в умовах можливого виникнення (виникнення) надзвичайних, аварійних ситуацій і терористичного акту. Ведення документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Робота поста радіаційного і хімічного спостереження в умовах можливого виникнення (виникнення) надзвичайних, аварійних ситуацій і терористичного акту. Управління формуванням в ході виконання завдань, організація взаємодії. Уточнення рішень, завдань підлеглим при зміні обстановки. Ведення встановленої документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Тема 2.11. Призначення, організаційна структура, оснащення пункту видачі засобів індивідуального захисту. План приведення пункту видачі засобів індивідуального захисту у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки.

Законодавчі та нормативно-правові акти та вимоги щодо призначення та задач формування видачі засобів індивідуального захисту. Поняття про готовність формування цивільного захисту. План приведення пункту видачі засобів індивідуального захисту у готовність до дій за призначенням. Функціональні обов'язки працівників пункту видачі засобів індивідуального захисту.

Тема 2.12. Організація розгортання пункту видачі засобів індивідуального захисту для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту. Приведення пункту видачі засобів індивідуального захисту у готовність для виконання завдань за призначенням в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту.

Дії керівника пункту видачі засобів індивідуального захисту з отриманням завдання: з'ясування завдання, оцінка обстановки, розрахунок часу, прийняття рішення, постановка завдань працівникам формування цивільного захисту.

Тема 2.13. Організація роботи пункту видачі засобів індивідуального захисту в умовах надзвичайних, аварійних ситуацій та терористичного акту. Ведення облікової документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.

Перевірка компактності і справності засобів індивідуального захисту. Сортування за розмірами та підбір лицьових частин. Практична робота з видачі засобів індивідуального захисту. Управління формуванням в ході виконання завдань та організація взаємодії. Уточнення рішень, завдань підлеглим при зміні обстановки. Ведення облікової документації. Заходи безпеки при виконанні завдань.

V. Зміст практичних форм навчання за Програмою. Практична підготовка

5.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання першої допомоги потерпілим.

5.2. Протипожежні тренування (тренування персоналу у діях на випадок пожежі) проводяться з усіма працівниками ліцею

Кожен працівник протягом року (крім року проведення в ліцеї спеціального об'єктового тренування) має взяти участь у протипожежному тренуванні, темою якого є порушення з причини пожежі режиму роботи об'єкта в цілому, а також у протипожежному тренуванні по структурних підрозділах ліцею.

При проведенні протипожежних тренувань відпрацьовуються навички працівників з організації гасіння пожежі на початковому етапі із застосуванням первинних засобів пожежогасіння, надання

домедичної допомоги потерпілим та проведення евакуації при пожежі, взаємодії з пожежно-рятувальними підрозділами та підрозділами екстреної медичної допомоги.

5.3. Спеціальні об'єктові тренування формувань цивільного захисту ліцею проводяться з метою набуття працівниками, які входять до їх складу, навичок з виконання спеціальних робіт і заходів за умов надзвичайних, аварійних ситуацій, терористичного акту, пожеж, формування їх здатності до колективних дій, а також перевірки в цілому готовності формувань цивільного захисту, добровільної пожежної команди до дій за призначенням.

У перший рік об'єктового тренування проводиться роздільне об'єктове тренування формувань цивільного захисту ліцею .

У другий рік об'єктового тренування проводиться спільне об'єктове тренування формувань цивільного захисту одночасно з усіма працівниками, які входять до складу декількох формувань цивільного захисту.

5.4. Спеціальні об'єктові тренування з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту в ліцеї в умовах, максимально наближених до НС.

Спеціальні об'єктові тренування проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним та командно-начальницьким складом сил цивільного захисту разом з працівниками дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Перевірка засвоєння працівниками змісту програми

6.1. Для проведення перевірки засвоєння працівниками змісту Програми наказом начальника ліцею створюється комісія з перевірки спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту до дій у надзвичайних ситуаціях до складу якої обов'язково входить фахівець, діяльність якого пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.2. Перелік питань для перевірки знань за змістом Програми розробляється комісією з перевірки спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту до дій у надзвичайних ситуаціях і затверджується начальником ліцею

6.3. Перевірка знань за змістом Програми проводиться шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі та оформляється протоколом комісії з перевірки спеціальної підготовки працівників, що входять до складу формувань цивільного захисту до дій у надзвичайних ситуаціях. Працівники, які показали незадовільний рівень за змістом Програми зобов'язані протягом одного місяця пройти повторну перевірку знань.

VII. Перелік навчально-матеріального майна

7.1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база ліцею

7.2. Склад навчально-матеріального майна, повний перелік та кількісні показники визначаються начальником ліцею з урахуванням особливостей освітнього процесу та кількості працівників, з урахуванням наявності формувань цивільного захисту.

VIII. Перелік нормативних документів

1. Конституція України.
2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Закон України від 16.03.2000 № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану».
4. Закон України від 06.04.2000 № 1647-III «Про правовий режим воєнного стану».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 р. № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 р. № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 р. № 1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і працівників формувань та спеціалізованих служб цивільного захисту засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 р. № 192 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях».
12. Наказ МВС України від 11.09.2014 р. № 934 «Про затвердження Порядку організації та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту».
13. Наказ ДСНС України від 23.03.2015р. № 167 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо підготовки населення до дій в умовах загрози або вчинення терористичного акту».
14. Наказ МВС України від 31.01.2015р. № 113 «Про затвердження Примірного положення про формування цивільного захисту».
15. Наказ ДСНС України від 06.06.2014р. № 310 (у редакції наказу ДСНС України 08.08.2014 № 458) «Програма загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях».
16. Наказ МНС України від 15.08.2007р. № 557 «Правила техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях».
17. Наказ МВС України від 30.12.2014 р. № 1417 «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».
18. Наказ ДСНС України від 19.02.2016 № 83 «Про затвердження Організаційно-методичних вказівок з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях».
19. Наказ Держспоживстандарт України від 11.10.2010 р. № 457 «Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010».
20. ДСТУ 3891-99. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять. - Введ. 2000.01.01. - Офіц. вид. - К.: Держстандарт України, 1999. - III, 21 с.
21. ДСТУ 5058:2008. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. - Вид. офіц. - Чинний від 2010.01.01. - К.: Держспоживстандарт України, 2009. - III, 10 с.